

පුද්ගලයකු නැති පෞද්ගලිකත්වයක්

ජාතක කතාව හා බවහිර කෙටිකතාව අතර සමබන්ධයක් නැතිවා පමණක් නොව බවහිර කෙටිකතාවෙහි ලක්ෂණ ජාතක කතාවෙහි ඇතුළත් කීමට ද නො හැකි ය. ජාතක කතාවල මිනිස් මනස හෙළිකරන වර්ත හා සිද්ධි වෙයි. එහෙත් ඒ බවහිර යම් ප්‍රවාදයකට අනුකූල වන අයුරින් විග්‍රහකෙරුණු, නැතහොත් විස්තරකෙරුණු වර්ත නො වෙයි. අද ඇතුළත් ලකාත් පඬිවරයාගේ බංකොලොත් ප්‍රවාද ඇසුරෙන් ජාතක කතාවල වර්ත විස්තරකිරීමට ගන්නා උත්සාහය වැදගත්මකට නැති දෙයකි. මේ ඇතුළත් ලකාත් පඬිවරයා කියා ඇති කරුණු තේරුම්ගෙන ඇති අන්දම ද වැරදි ය. එහෙත් අපට ඒ එතරම් වැදගත් නොවන්නේ ලකානියානු පද්ධතිය ම බංකොලොත් බැවින් ය.

අනෙක් අතට තවත් අය සමස්ත දේශපාලනය ම මනෝවිශ්ලේෂණයට උනන්දුකිරීමට තැත්කිරීම ද විහිළු සහගත ය. පසුගිය දා මේ එක් අයකු කියා තිබුණේ මනෝවිශ්ලේෂණය නොමැතිව දේශපාලනය නොකළ හැකි බව ය. ඔහු මනෝවිශ්ලේෂණය යනුවෙන් හඳුන්වන්නේ ලකානියානු මනෝවිශ්ලේෂණය බව පැහැදිලි ය. මොවුන් සමහරවිට නොදන්නා කරුණක් නම් බවහිර විවිධ මනෝවිශ්ලේෂණ ඇති බව ය. එබැවින් ලකානියානු මනෝවිශ්ලේෂණය එකම මනෝවිශ්ලේෂණය ලෙස ගෙන දේශපාලනය එයට උනන්දුකිරීමට තැත්කිරීම ජාතක කතා ලකානියානු මනෝවිශ්ලේෂණයෙන් කියවීමට ගන්නා උත්සාහයට දෙවැනි නො වෙයි. එමෙන් ම ජාතක කතා ලකානියානු මනෝවිශ්ලේෂණයෙන් කියවීම මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා ජාතක කතාවෙහි බවහිර කෙටිකතාවෙහි ලක්ෂණ දැකීමට කළ උත්සාහයෙහි වර්තමාන ක්‍රියාවලියක් බව ද වටහාගත යුතු ය.

මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා සිංහල සංස්කෘතිය මත පදනම් ව සිංහල සාහිත්‍ය විචාරයක් අළුතින් බිහිකෙළේ යැයි ඇතුළත් විසින් කියනු ලබන මුත් එහි ඇති සත්‍යතාවක් නැත. ජාතකතාවෙහි වර්තමාන බවහිර කෙටි කතා ලක්ෂණ දැකීමෙන් ඒ මහතා කෙළේ එක් අතකින් ගත්කල වත්මන් බවහිර කෙටිකතා විචාරය ජාතක කතා සමබන්ධයෙන් ද යොදාගැනීම ය. ඒ කිසිසේත්ම සිංහල සාහිත්‍ය විචාරයට අළුතින් යමක් නිර්මාණාත්මක ව එකතුකිරීමක් නො වෙයි. එහෙත් මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතාගේ අනුගාමිකයන් සිතන්නේ මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා සිංහල සාහිත්‍ය විචාරයට අළුතින් යමක් එකතුකළ බව ය. මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා එලෙස අළුතින් යමක් එකතුකර ඇත්නම් කළ යුත්තේ ඒ මග ඔස්සේ ගොස් අළුතින් බිහිවන කෙටිකතා හා නවකතා විවේචනය කිරීම ය. මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතා සිංහල සාහිත්‍යය සමබන්ධයෙන් ගත්කල නම් කර ඇත්තේ බවහිර කරුණක් දෙකක් එකකට බිහිවෙමින් තිබූ සිංහල කෙටිකතාවට හා සිංහල නවකතාවට හඳුන්වාදීම ය. එමගින් ඒ මහතා කෙළේ දේශීයත්වය තුළ නිදහසේ වැඩෙමින් තිබූ සිංහල කෙටිකතාව හා සිංහල නවකතාව බවහිර අවච්ච වූ තුළ ගල්ගැස්සීම ය.

අප මෙයින් අදහස්කරන්නේ බවහිරින් කිසිම දෙයක් නොගතයුතු ය යන්න නොවන බව නැවතත් අවධාරණය කළයුතු ය. බවහිරින් යම් යම් දෑ ගෙන ඒ අප සංස්කෘතියට අවශෝෂණය කරගැනීමෙහි වරදක් නැත. එහෙත් ඒ ගෙඩිය පිටින් අනුකරණයකිරීමෙන් යහපතක් නොව විපතක් සිදුවෙයි. ජාතක කතාවෙහි හෝ පෙර පෙරී ගාථාවල හෝ වෙනත් යමක හෝ දැකිය හැකි ප්‍රධාන ම ලක්ෂණයක් වනුයේ මිනිසුන් ගහමග යැවීම ය. අපේ පැරණි සාහිත්‍යය කුහක නැතැයි කියන ඇතුළත්ට අමතකවන ප්‍රධාන ම කරුණ ද එය ය. පෙර පෙරී ගාථා යනු ජීවන වර්ත යැයි වරදවා වටහාගත යුතු නො වෙයි. අපි මේ කරුණ කෙටියෙන් හෝ සාකච්ඡාකරමු.

පසුගිය දා එක් සාහිත්‍යකරුවකු වර්තමානයෙහි සිංහලෙන් ලියැවෙන ස්වයං චරිතාපදානවල (autobiography) කතුචරු තම දුර්වලකම්, වැරදි නොකියන්නේ යැයි චෝදනා කර තිබුණි. එහෙත් ඔහුට අනුව පෙරී ගාථාවල ඒ තොරණියන් ඉතා පැහැදිලිව හා විවෘතව තමන් අතීතයේ ගතකල ජීවිත හෙළිදරවු කර ඇත. ඒ සම්ප්‍රදාය දැන් මෙරට අනුගමනයකරන්නේ ද නැත් ද නොකරන්නේ නම් එසේ වී ඇත්තේ ඇයි ද යන්න මෙහි දී අප සාකච්ඡාකළ යුතු කරුණු වෙයි. මෙහි දී අප තේරුම්ගත යුතු කරුණ නම් එදා සහ අද අතර ඇති වෙනස ය.

බොහෝ දෙනා මේ වෙනස තේරුම් නොගැනීම හේතුවෙන් වැරදි නිගමනවලට එළඹෙන බව අපි දනිමු. මෙරට අද ඇතුළත් කියන කුහක වික්ටෝරියානු සදාචාරය පිළිබඳ කතාව ද එවැන්නකි. එංගලන්තයේ වික්ටෝරියා රැජිනගේ

කාලයෙහි තිබූ සදාචාරය දැන් එහි නැති බවත්, එහෙත් ලංකාවෙහි තවමත් ඒ තිබෙන බවත්, එසේ වුවත් පැරණි ලංකාවෙහි එවැනිතක් නොතිබූ බවත් මෙහි දී කියැවෙයි. අපේ ප්‍රවාදවලට, අපේ චින්තනයට විරුද්ධවන, පැරණි ලංකාවෙහි තිබුණේ නොදිගුණ වැඩවසම් යුගයක් පමණක් බවත් එහි රජවරු, රජුපුත්‍ර හා හිසුන්වහන්සේ ජනතාව සුරාකෑ බවත් ප්‍රකාශකරන උදවිය ර්නියා සදාචාරය පිළිබඳ ප්‍රශ්නයේ දී පැරණි සමාජය ගැන ඉහළින් කතාකරන්නේ ඇයි? ඒ ඔවුන් වත්මන් බටහිර සමාජයෙහි ඇතැයි කියන සුවච්චය ඒ සමාජයෙහි තිබිණි යැයි විශ්වාසකරන බැවිනි.

අපට මෙහි දී අවශ්‍යවන්නේ වත්මන් සිංහල සාහිත්‍යය හා සාහිත්‍ය විචාරය කෙරෙහි සකස්කරගන්නේ ද යන ප්‍රශ්නයට පිළිතුරක් ලබාගැනීම බැවින් මේ ප්‍රශ්න ගැන අපේ සාකච්ඡාව ඒ සන්දර්භයට සීමාවන බව කිවයුතු ය. අපේ පැරණි සමාජය ර්නියා වැඩවසම් සමාජයක් නො වී ය. වැඩවසම් සමාජ යනු වැඩවසම් ආර්ථිකයක් මත පදනම් වූ සමාජ ය. වැඩවසම් ආර්ථිකය වත්මන් ධනපති ආර්ථිකයෙන් වෙනස්වන බව අමුතුවෙන් කිවයුතු නො වෙයි. එබැවින් ම වැඩවසම් සමාජය ධනපති සමාජයෙන් ද වෙනස් වෙයි. ඇතැමුන්ට අනුව අද අප සිටින්නේ ධනපති අර්ථක්‍රමයෙහි තුන්වන කාර්තුවෙහි ය. කාර්තු තිබිය හැක්කේ හතරක් පමණ බැවින් (කාර්තුව යන්න ඉංග්‍රීසි ක්වෝර්ටර් හෙවත් හතරෙන් එක යන්නෙන් ලැබී ඇත) ධනවාදයට තව ඇත්තේ එක් කාර්තුවක් පමණක් විය යුතු ය.

එහෙත් අපට එසේ කීමට නොහැක්කේ කාර්තුව යන්න මෙතැනට නොගැලපෙන, නොහොඹනා පදයක් වන බැවිනි. ඒ එසේ වන්නේ ඇයි දැයි සුළුවෙන් හෝ සඳහන්කළ යුත්තේ අනුකාරකයන් විචාරශීලී නොවන බව පෙන්වීම සඳහා ය. ධනවාදී සමාජයේ තුන්වැනි අවස්ථාවක් (stage) ගැන දැන ගණාවකට පෙර මාක්ස් - ට්‍රෙට්ස්කිවාදියකු වූ මැන්ඩල් නම් විද්වතා සඳහන්කෙළේ ය. ඉන් ආභාසය ලැබූ ෆ්‍රෙඩ්රික් පේමසන් නම් පඬවරයා මැනක දී ධනවාදයේ තුන්වැනි අවස්ථාවක් ගැන සාකච්ඡා කෙළේ ය. මෙරට අනුකාරක පශ්චාත්තනවාදීහු හා පශ්චාත්මාක්ස්වාදීහු පේමසන් පඬවරයා කතාකරන ධනවාදයේ තුන්වැනි අවස්ථාව යන්න වැරදියට තුන්වැනි කාර්තුව ලෙස ව්‍යවහාරකරති. ඔවුන් ඉංග්‍රීසි ස්ටේජ් යන්න කාර්තුව ලෙස වැරදියට සිංහලට පරිවර්තනය කරඇති බව පැහැදිලි ය. මේ වරද හේතුවෙන් මැන්ඩල් හා පේමසන් පඬවරුන්ට ධනවාදයේ තව තවත් අවස්ථා තිබිය හැකිමුත් මෙරට ඉහත සඳහන් අනුකාරකයන්ට අනුව තිබිය හැක්කේ තවත් එක් අවස්ථාවක් පමණකි.

නොහොඹනා පද යොදාගැනීමෙන් අර්ථය සම්පූර්ණයෙන් ම විකෘත වියහැකි බව පෙන්වීම සඳහා ඒ එක් උදාහරණයකි. පැරණි සිංහල සමාජයට වැඩවසම් යන වචනය යොදාගැනීම එයටත් වඩා නොහොඹනා ක්‍රියාවකි. පැරණි ලංකාවෙහි කිසිදිනක වැඩවසම් සමාජයක් තිබී නැත. පැරණි යුරෝපයෙහි වැඩවසම් (feudal) සමාජ තිබූ බව සැබෑ ය. එහෙත් එයින් කියැවෙන්නේ ධනපති සමාජය බිහිවීමට පෙර ලෝකයේ සෑම රටකම වැඩවසම් සමාජ තිබූ බව නො වෙයි. අඩු තරමින් කාල මාක්ස් පඬවරයා පවා පැරණි ආසියාවෙහි වැඩවසම් සමාජ නොතිබූ බව පිළිගත්තේ ය. ඔහු ඒ සමාජවල ආර්ථික නිෂ්පාදන ක්‍රමය හැඳින්වූයේ ආසියාතික නිෂ්පාදන මාතය (Asiatic Mode of Production) ලෙස ය. මාක්ස් පඬවරයා මේ ආසියාතික නිෂ්පාදන මාතය යන්න විස්තරාත්මක ව විශ්ලේෂණය නො කෙළේ ය. ඒ ඔහුට ඒ පිළිබඳ මනා දැනුමක් නොතිබූ බැවිනි.

ර්නියා ආසියාතික නිෂ්පාදන මාතය යන්න වුව ද සාධාරණ ලෙස (in general) මුළු මහත් ආසියාව පුරා ම යොදාගත හැක්කක් නො වෙයි. පැරණි ලංකාවේ තිබුණේ ආසියාවේ වෙන කිසිම ප්‍රදේශයක නොතිබූ ආර්ථික ක්‍රමයකි. අප බොහෝ දෙනා දන්නා පරිදි මෙහි වූයේ වාපී ආර්ථිකයකි. මෙහි ගංගා නිම්න ආර්ථිකයක් නො තිබුණි. ඒ හේතුවෙන් කෙසේ වෙතත් ඒ හා සමග සමබන්ධ වී පැරණි සිංහල සමාජයේ සාමූහිකත්වය ආසියාවේ වෙනත් රටවල සාමූහිකත්වයට වඩා දැඩි විය. ගලා යන ගඟක් ආශ්‍රයෙන් කෘෂි ආර්ථිකයක් නිර්මාණයකිරීමට වඩා වැඩක් නිර්මාණයකර එ නඩත්තුකරමින් ආර්ථිකයක් ගොඩනැගීමට සමාජයීය වශයෙන් ගත්කල දැඩි සාමූහිකත්වයක් අවශ්‍ය බව අමුතුවෙන් කිවයුතු නොවේ.

එහෙත් ඒ අතර පැරණි සිංහල සමාජයෙහි තවත් පැතිකඩක් විය. අපි බොහෝවිට මේ පැතිකඩ අමතක කරමු. ඒ බුදු දහම නිසා සිංහලයන්ට අත්මිය ව ලැබුණු පෞද්ගලත්වය ය. මෙය තේරුම්ගැනීමට තරමක් අමාරු වූවකි. මෙය බටහිර ක්‍රිස්තියානි නූතනත්වය සමග ඇති වූ පෞද්ගලිකත්වය නො වෙයි. බටහිර ඇතිවූයේ සමාජයීය වශයෙන්

ගත්කල පෞද්ගලිකත්වයකි. පැරණි යුරෝපීය වැඩවසම් සමාජයෙහි තිබූ සමාජයීය සාමූහිකත්වය වෙනුවට සමාජයීය පෞද්ගලිකත්වයක් ක්‍රිස්තියානි නූතනත්වයත් සමග ඇතිවිය. පසුකලෙක බටහිර ධනපති ක්‍රමය ඇතිවීමට පදනම දැමුණේ මේ සමාජයීය පෞද්ගලිකත්වය මගිනි.

මෙවැනි කරුණු ප්‍රකාශකරන විට ඇතුළත්ව උද්ධෘත අවශ්‍ය වෙයි. ජීවිතයේ කිසිම දිනෙක අළුතින් සංකල්පයක්, ප්‍රවාදයක් නිර්මාණයකර නොමැති ඊනියා උගතුන් හා ප්‍රචාරකයන් වෙතත් අයගේ අදහස් ලිවීම හා කීම හැරෙන්නට වෙනත් දෙයක් නොදන්නා බැවින් ඔවුන්ට කාගේ හෝ මතයක් උපුටා දැක්වීම අවශ්‍ය වෙයි. එහෙත් ප්‍රවාදයක් හෝ සංකල්පයක් හෝ නිර්මාණයකරන අයකු ඒ සඳහා උද්ධෘතයක් සොයාගන්නේ කෙසේ ද? සමාජයීය පෞද්ගලිකත්වය යන්න ඉංග්‍රීසි පොතක් පෙරළා සොයාගත හැකි සංකල්පයක් නො වෙයි.

සිංහල බෞද්ධයන්ට සමාජයීය පෞද්ගලිකත්වයක් නොතිබූ නමුත් ආත්මීය පෞද්ගලිකත්වයක් විය. සිංහල බෞද්ධයන් ආත්මයක් විශ්වාස නොකරන බව සැබෑ ය. එහෙත් සිංහල බෞද්ධයන්ට නිවන් දැකිය හැක්කේ තනි තනිව ය. සිංහල බෞද්ධයන්ට පමණක් නොව පෙරවාදී බෞද්ධයන් සියළු දෙනාට මේ පොදු කරුණකි. මහායානයෙහි බෝධිසත්ව සංකල්පය ඔස්සේ නිවන් අවබෝධයෙහි දී ද යම් සාමූහිකත්වයක් ලබා දී ඇත. පෙරවාදයෙහි හා මහායානයෙහි ඇති මේ වෙනස ද අප සැලකිල්ලට ගත යුතු ය. බුදුන් වහන්සේ සංඝ සමාජයක් ඇතිකර සමාජයීය වශයෙන් ගත්කල ඉතා ආදර්ශමත් සාමූහිකත්වයක් පෙන්වා දී ඇත. එහෙත් පෙරවාදයෙහි නිවන් අවබෝධකරන්නේ තනි තනි ව ය. ආත්මයක් නැති වුව ද ඒ නැති ආත්මය නැති ආත්මයක් බව අවබෝධකරගැනීමෙහි ලා පෙරවාදයෙහි යම් ආකාරයක පෞද්ගලිකත්වයක් අවධාරණය කෙරෙයි.

මහාචාර්ය නලින් ද සිල්වා